NN 114/2017 (22.11.2017.), Pravilnik o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

2663

Na temelju članka 62. stavka 7. Zakona o zaštiti prirode (»Narodne novine«, broj 80/2013), ministar zaštite okoliša i energetike donosi

PRAVILNIK
O SAKUPLJANJU ZAVIČAJNIH DIVLJIH VRSTA

DIO PRVI
UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se zavičajne divlje vrste čije se sakupljanje, odnosno uzimanje iz prirode u svrhu prerade i/ili daljnje prodaje provodi sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode, a koje nisu predmet posebnih propisa iz područja lovstva te slatkovodnog i morskog ribarstva, kao i planova gospodarenja donesenih na temelju posebnih propisa iz navedenih upravnih područja, detaljni sadržaj zahtjeva i uvjeti ishođenja dopuštenja za njihovo sakupljanje iz prirode te opće mjere upravljanja i zaštite.

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

a) *Ministarstvo* je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode

b) *nositelj dopuštenja* za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta je fizička osoba, fizička osoba – obrtnik, fizička osoba nositelj/član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ili pravna osoba koja posjeduje važeće dopuštenje Ministarstva za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta u komercijalne svrhe

c) *stručno tijelo* je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu

d) *sakupljanje* podrazumijeva uzimanje zavičajnih divljih vrsta i njihovih dijelova iz prirode radi korištenja u svrhu prerade i/ili daljnje prodaje

e) *sakupljanje u komercijalne svrhe* je sakupljanje zavičajnih divljih vrsta u svrhu prerade, trgovine, korištenja u uzgoju i drugog prometa i djelatnosti

f) *sakupljanje za osobne potrebe* je sakupljanje zavičajnih divljih vrsta za osobne potrebe i potrebe vlastitog domaćinstva, gdje se primjercima, dijelovima ili proizvodima dobivenim od njih ne trguje ili prometuje

g) *Zakon* je Zakon o zaštiti prirode.

(2) Ostali pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju jednako značenje kao pojmovi definirani Zakonom.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI
SAKUPLJANJE ZAVIČAJNIH DIVLJIH VRSTA, MJERE UPRAVLJANJA I ZAŠTITE

Zavičajne divlje vrste na koje se odnosi Pravilnik

Članak 3.

(1) Zavičajne divlje vrste za koje je potrebno ishoditi dopuštenje Ministarstva za sakupljanje iz prirode utvrđene su u Prilogu I. ovoga Pravilnika.

(2) Popis zavičajnih divljih vrsta u Prilogu I. ovoga Pravilnika navodi se abecednim redom nazivom reda, porodice i vrste, odnosno podvrste, i to znanstvenim i hrvatskim nazivom.

Mjere upravljanja i zaštite

Članak 4.

(1) Ovim Pravilnikom određuju se opće mjere upravljanja i zaštite pojedinih vrsta ili skupina vrsta iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

(2) Stručnom podlogom za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta (u daljnjem tekstu: Stručna podloga) određuju se posebne mjere upravljanja i zaštite pojedinih vrsta ili skupina vrsta iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

(3) Stručnu podlogu izrađuje stručno tijelo.

Stručna podloga za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta

Članak 5.

(1) Stručna podloga izrađuje se temeljem:

a) analize stanja populacija zavičajnih divljih vrsta u prirodi i

b) analize pritisaka na populacije uslijed korištenja, koje se određuju između ostalog i temeljem godišnjih izvješća nositelja dopuštenja o sakupljanju.

(2) Stručna podloga iz stavka 1. ovoga članka sadrži: mjere upravljanja i zaštite za vrstu ili skupinu vrsta iz Priloga I. ovoga Pravilnika i mjere zaštite njihovih staništa (područje, vremensko razdoblje, način, godišnja količina sakupljanja i dr.).

(3) Stručna podloga izrađuje se za razdoblje od tri godine.

(4) Stručno tijelo prije isteka roka iz stavka 3. ovoga članka obavlja reviziju Stručne podloge te po potrebi izrađuje novu Stručnu podlogu za sljedeće trogodišnje razdoblje.

(5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, stručno tijelo može revidirati Stručnu podlogu za određene vrste ili skupine i prije isteka roka od tri godine ako utvrdi promjenu pritiska na određenu vrstu ili skupinu, promjenu u trendu stanja populacije ili potrebu za izmjenom popisa vrsta.

(6) Stručno tijelo objavljuje Stručnu podlogu na svojim internetskim stranicama.

Opći uvjeti i ograničenja sakupljanja

Članak 6.

(1) Fizička osoba koja obavlja djelatnost sakupljanja iz prirode zavičajne divlje vrste u komercijalne svrhe za nositelja dopuštenja, prilikom sakupljanja mora imati dokaz o ugovornom odnosu s nositeljem dopuštenja, sukladno posebnim propisima o radu ili obveznim odnosima te presliku dopuštenja izdanog nositelju dopuštenja.

(2) Ako nositelj dopuštenja namjerava sakupljati na tuđem zemljištu, dužan je prije početka sakupljanja pribaviti suglasnost vlasnika ili nositelja prava na prirodnim dobrima.

(3) Ako nositelj dopuštenja namjerava sakupljati u moru i kopnenim vodama, dužan je prije početka sakupljanja ishoditi povlasticu sukladno posebnom propisu iz područja morskog ribarstva, odnosno suglasnost nositelja prava na kopnenim vodama.

(4) U strogim rezervatima i nacionalnim parkovima zabranjeno je sakupljanje iz prirode zavičajnih divljih vrsta u komercijalne svrhe.

(5) U posebnim rezervatima zabranjeno je sakupljanje iz prirode u komercijalne svrhe onih zavičajnih divljih vrsta radi kojih je područje zaštićeno, ako nije drugačije propisano pravilnikom iz članka 142. stavka 1. Zakona.

(6) U ostalim zaštićenim područjima dopušteno je sakupljanje iz prirode zavičajnih divljih vrsta u komercijalne svrhe, ako nije drugačije propisano pravilnikom iz članka 142. stavaka 1. ili odlukom iz članka 142. stavka 3. Zakona.

Sakupljanje za osobne potrebe

Članak 7.

(1) Za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta za osobne potrebe nije potrebno ishoditi dopuštenje Ministarstva.

(2) Sakupljanjem za osobne potrebe smatra se sakupljanje u sljedećim količinama (ukupno neovisno o vrsti):

– gljive:

a) do 3 kg plodišta nadzemnih gljiva dnevno – ukoliko je plodište veće mase, sakupljač ga smije sakupiti ako nema već sakupljena druga plodišta u dnevnoj dopuštenoj količini

b) do 0,1 kg plodišta podzemnih gljiva dnevno – ukoliko je plodište veće mase, sakupljač ga smije sakupiti ako nema već sakupljena druga plodišta u dnevnoj dopuštenoj količini

– lišajevi: do 0,1 kg lišaja dnevno

– rakovi: do 2 kg rakova dnevno, a dopuštena dnevna količina može biti veća za masu jedinke raka kojom se premašuje dopuštena dva kilograma

– pijavice: do ukupno 20 jedinki pijavica dnevno

– puževi: do ukupno 1 kg kopnenih puževa dnevno

– ježinci: do ukupno 10 jedinki ježinaca dnevno

– žabe: do ukupno 1 kg žaba dnevno

– biljke:

a) do ukupno 5 pojedinačnih komada podzemnih dijelova (lukovica, gomolja, korijena ili rizoma) biljaka dnevno

b) do ukupno 2 kg stabljika biljaka s listovima i cvjetovima dnevno

c) do ukupno 5 stručaka (obuhvat palca i kažiprsta) stabljika biljaka s listovima i/ili cvjetovima dnevno

d) do ukupno 1 kg listova biljaka dnevno

e) do ukupno 1 kg cvjetova biljaka dnevno

f) do ukupno 0,5 kg sjemena biljaka dnevno

g) do ukupno 10 kg plodova biljaka dnevno

h) do ukupno 0,5 kg pupova biljaka dnevno

i) 1 busen mahovine dnevno

(3) Prilikom sakupljanja zavičajnih divljih vrsta za osobne potrebe iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se opće mjere upravljanja i zaštite propisane člancima 8. – 18. ovoga Pravilnika te posebne mjere propisane Stručnom podlogom.

Opće mjere upravljanja i zaštite žaba

Članak 8.

Prilikom sakupljanja žaba primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite žaba i njihovih staništa:

a) žabe se hvataju isključivo selektivnim metodama na način da se hvatanjem ne ozljeđuju (npr. rukama, štapom s umjetnim mamcem, ručnom mrežicom na štapu)

b) primjerci vrsta zelenih žaba navedenih u Prilogu I. smiju se hvatati samo ako im duljina tijela bez nogu iznosi najmanje 75 mm, a smeđih žaba samo ako im duljina tijela bez nogu iznosi najmanje 60 mm.

Opće mjere upravljanja i zaštite ježinaca

Članak 9.

(1) Prilikom sakupljanja ježinaca primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite ježinaca i njihovih staništa:

a) dopušteno je sakupljati ježince promjera tijela većeg od 40 mm

b) sakupljanje je dopušteno isključivo metodom ručnog sakupljanja ronjenjem, pri čemu se ne koriste ronilice, ribolovni alati i ribolovna oprema

c) prilikom sakupljanja ne smiju se uništavati zajednice morskih cvjetnica i infralitoralnih algi.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na prilov ježinaca kao posljedica gospodarskog ribolova upotrebom ribolovnih alata sukladno posebnom propisu iz područja morskog ribarstva.

Opće mjere upravljanja i zaštite trpova

Članak 10.

(1) Nije dopušteno sakupljanje trpova.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na prilov trpova kao posljedica gospodarskog ribolova upotrebom ribolovnih alata sukladno posebnom propisu iz područja morskog ribarstva.

Opće mjere upravljanja i zaštite rakova

Članak 11.

Prilikom sakupljanja raka kuke (Scyllarides *latus)* primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite:

a) raka kuku dopušteno je sakupljati metodom ulova vršama i ručno ronjenjem na dah

b) za komercijalne svrhe dopušteno je sakupljati najviše pet kilograma raka kuke dnevno, ukoliko posebnim mjerama nije drugačije propisano, a dopuštena dnevna količina može biti veća za masu jedinke raka kojom se premašuje dopuštenih pet kilograma.

Opće mjere upravljanja i zaštite pijavica

Članak 12.

Nije dopušteno sakupljanje jedinki pijavica manjih od 2 cm.

Opće mjere upravljanja i zaštite kopnenih puževa

Članak 13.

Prilikom sakupljanja kopnenih puževa primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite kopnenih puževa i njihovih staništa:

a) nije dopušteno sakupljati kopnene puževe na području općine Crikvenica, te na otocima Banjol, Figarola, Velika Palagruža i Mala Palagruža

b) nije dopušteno sakupljati vrstu brdar (Helix *secernenda)* na jadranskim otocima

c) sakupljene jedinke vrste vinogradnjak (Helix *pomatia)* trebaju imati vanjski promjer kućice veći od 34 mm.

Opće mjere upravljanja i zaštite biljaka

Članak 14.

Prilikom sakupljanja biljaka primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite biljaka i njihovih staništa:

a) nije dopušteno sakupiti više od dvije trećine jedinki pojedine biljne vrste na jednom nalazištu

b) pri sakupljanju nadzemnih dijelova biljaka koristi se isključivo tehnika rezanja, bez oštećivanja ostalih dijelova biljke

c) podzemni dijelovi biljaka sakupljaju se tek nakon završene faze cvjetanja, stvaranja sjemenki i/ili plodova i njihovog rasprostranjivanja

d) pri sakupljanju podzemnih dijelova biljaka najmanje 80 % pojedine biljne vrste na jednom nalazištu ostavlja se nedirnuto

e) jame nastale vađenjem podzemnih dijelova samoniklih biljaka potrebno je ponovno zatrpati

f) pri sakupljanju biljaka nije dopušteno oštećivati njihovo stanište.

Opće mjere upravljanja i zaštite algi

Članak 15.

Nije dopušteno sakupljanje algi.

Opće mjere upravljanja i zaštite lišajeva

Članak 16.

Prilikom sakupljanja lišajeva primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite lišajeva i njihovih staništa:

a) vrste *Evernia prunastri* i *Pseudevernia furfuracea* dopušteno je sakupiti samo s oborenih stabala

b) dopušteno je sakupiti do 1/3 populacije vrsta roda *Cladonia* na pojedinom nalazištu

c) pri sakupljanju vrsta roda *Cladonia* steljku treba pažljivo nožem ili rukom odvojiti od tla pazeći da se ne uništava stanište.

Opće mjere upravljanja i zaštite nadzemnih vrsta gljiva

Članak 17.

Prilikom sakupljanja nadzemnih vrsta gljiva primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite gljiva i njihovih staništa:

a) sakuplja se samo plodište gljive

b) ovisno o obliku i mjestu rasta, plodište nadzemne gljive bere se rukom ili reže nožem, bez korištenja drugih alata (npr. lopate, grablje, motike i dr.)

c) po potrebi, ukopani dio plodišta vadi se uz pomoć noža, a nastala rupa popunjava se odgrnutom zemljom

d) nije dopušteno oštećivati micelij ili neposredno stanište

e) trećinu od ukupnog broja plodišta svake sakupljane vrste potrebno je ostaviti netaknutu na staništu

f) nije dopušteno sakupljati stara plodišta, tj. plodišta sa znakovima propadanja (npr. truljenje, pljesnivost i izrazita crvljivost)

g) nije dopušteno sakupljati tek iznikla i vrlo mlada plodišta nadzemnih gljiva čiji je promjer plodišta manji od 1/5 promjera prosječnog zrelog plodišta određene vrste te za smrčke (rod *Morchella)* plodišta nižih od 4 cm

h) sakupljaju se samonikle nadzemne gljive čiji promjeri plodišta nisu manji od: 20 mm za lisičicu, 15 mm za mrku trubaču, 40 mm za prave vrganje, 35 mm za prosenjake i 30 mm za rujnice

i) za puze je dopušteno sakupljanje plodišta svih promjera

j) nije dopušteno odbacivati već sakupljene gljive radi sakupljanja nekih drugih.

Opće mjere upravljanja i zaštite podzemnih vrsta gljiva

Članak 18.

Prilikom sakupljanja podzemnih vrsta gljiva primjenjuju se sljedeće opće mjere upravljanja i zaštite gljiva i njihovih staništa:

a) sakupljaju se samo uz pomoć najviše dva psa

b) kopa se samo na mjestu nanjušivanja

c) kopa se lopaticom čije sječivo nije duže od 15 cm i šire od 8 cm

d) plodišta velikih bijelih tartufa, čije pojedinačno plodište ili najveće plodište u skupini plodišta nije promjera većeg od 15 mm, zakapaju se na mjestu vađenja

e) rupe nastale vađenjem plodišta podzemnih gljiva potrebno je ponovno zatrpati iskopanom zemljom

f) nije dopušteno kopati rupe promjera većeg od 30 cm

g) rupe što ih sakupljač podzemnih gljiva iskopa istoga dana, ne smiju biti na udaljenosti manjoj od 150 cm

h) pri iskapanju nije dopušteno presijecati korijenje šumskog raslinja debljeg od 1 cm

i) trula i crvljiva plodišta podzemnih gljiva ponovno se zakopavaju na mjestu vađenja

j) nije dopušteno sakupljati podzemne gljiva u razdoblju od 22 do 6 sati.

Obrazac zahtjeva

Članak 19.

(1) Zahtjev za izdavanje dopuštenja za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta iz Priloga I. ovoga Pravilnika podnosi se na obrascu koji se objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka, pored podataka propisanih člankom 64. Zakona, sadrži i sljedeće podatke:

a) podatke o podnositelju zahtjeva i to:

1. za pravnu osobu i fizičku osobu obrtnika, odnosno osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost: naziv i sjedište tvrtke, obrta, odnosno samostalne djelatnosti, OIB, ime i prezime odgovorne osobe, broj telefona i adresu elektroničke pošte,

2. za fizičku osobu: ime i prezime, adresu i OIB, broj telefona i/ili adresu elektroničke pošte

b) opis namjene sakupljanja

c) opis metode sakupljanja.

Izvješće o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta

Članak 20.

(1) Nositelj dopuštenja dostavlja Ministarstvu izvješće o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta za prethodnu godinu/sezonu sakupljanja u roku propisanom u dopuštenju.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka podnosi se na obrascu koji se objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

(3) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka sadrži podatke o:

a) rješenju Ministarstva kojim je dopušteno sakupljanje zavičajnih divljih vrsta iz Priloga I. ovoga Pravilnika (klasa, urbroj i datum izdavanja)

b) nositelju dopuštenja i izrađivaču Izvješća

c) zavičajnoj divljoj vrsti koja se sakupljala (znanstveni i hrvatski naziv vrste)

d) odobrenim i realiziranim količinama po vrsti

e) području, razdoblju i metodi sakupljanja.

(4) Stručno tijelo izrađuje i vodi bazu podataka o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta temeljem izvješća iz stavka 1. ovoga članka.